

Danas je Uskrs - najveći kršćanski blagdan

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 04 Travanj 2021 08:12

Objavljeno: Nedjelja, 04 Travanj 2021 08:10

Uskrs je najveći kršćanski blagdan, kojim se slavi središnji događaj kršćanstva - Kristovo uskrsnuće od mrtvih.

Na Uskrs, u 11 sati posredstvom službenoga YouTube kanala Zagrebačke nadbiskupije te na službenoj Facebook stranici Nadbiskupije uživo će se prenositi svečano euharistijsko slavlje iz Crkve bl. Alojzija Stepinca na otvorenom u Mariji Bistrici. Sveto misno slavlje predslavit će zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

U ranokršćansko doba Uskrs se slavio svake nedjelje, a od sredine II. stoljeća počelo se Kristovo uskrsnuće slaviti jedanput godišnje. Blagdan Uskrsa slavi se u prvu nedjelju nakon prvoga proljetnoga punog mjeseca (uštapa). Budući da prvi proljetni uštap može biti između 22. ožujka i 25. travnja, onda Uskrs može biti samo unutar toga vremena.

Još su najranije kršćanske zajednice, po uzoru na pashalno bogoslužje, provodile uskrsnu noć u bdijenju, čitanju biblijskih tekstova i molitvama u očekivanju ponovnoga dolaska Gospodnjega. Od III. st. zaživjela je praksa krštenja katekumena u uskrsnoj noći, a od IV. stoljeća Uskrs se slavi tri dana – počinje s večerom Gospodnjom na Veliki četvrtak, preko Velikoga petka i Velike subote, a završava uskrsnim vesperama - vrhunac slavlja čini bdijenje noć uoči Uskrsa.

Priprema za Uskrs je 40-dnevni post što počinje na Pepelnicu, kao vrijeme sjećanja na krsna obećanja i pokoru. Uskrsna je nedjelja jednako tako početak uskrsnoga ciklusa Pentekoste, koji se zaključuje svetkovinom Duhova.

U katoličkoj liturgiji uskrsno bdijenje obuhvaća blagoslov ognja, paljenje svijeće na "ognju bdijenja" i ophod kroz crkvu, nastavlja se podužim bogoslužjem riječi - pet starozavjetnih i dva novozavjetna čitanja, potom obnovom krsnih obećanja i naposljetku euharistijom.

Mnogo je crkvenih pjesama koje opjevavaju Isusovu muku, raspeće i uskrsnuće. U hrvatskoj uskrsnoj tradiciji najpoznatije su "Kraljice neba", "Uskrsnu Isus doista", "Na nebu zora rudi" i dr. Poznato je oko stotinjak skladbi, koje se pjevaju kao uskrsne pjesme od Velike subote do blagdana Duhova.

Obilježavanju Uskrsa prethodili su dani Velikoga tjedna pa se Crkva na Veliki četvrtak prisjeća Isusove posljednje večere. Veliki petak spomendan je Isusove muke i smrti, a Velika subota dan Kristova otpočinka u grobu pa je taj dan uvečer Crkva počela vazmeno bdijenje.

Od Velikoga petka kada utihnu crkvena zvona pa do njihove ponovne uporabe na Veliku subotu vjernici su se pozivali na molitvu i u crkvu čegrtaljkama, škrebetaljkama ili klepetarnicama. Uobičajeno je pjevanje crkvenih pučkih napjeva hod u procesijama.

Post i nemrs završavaju svečanim blagoslovom jela u crkvi i njegovim blagovanjem u obiteljskom krugu na sam Uskrs.

Tradicijska uskrsna jela su pinca razne uskrsne pogače ukrašene pisanicama, peciva, kuhana šunka i šunka pečena u kruhu s mladim lukom, hrenom i rotkvicama, kuhana kokoš s domaćim rezancima, kuglof, rožata i dr.

Danas je Uskrs - najveći kršćanski blagdan

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 04 Travanj 2021 08:12

Objavljeno: Nedjelja, 04 Travanj 2021 08:10

Molitve, procesije, obredne vatre, blagdanski spravljena jela i kolači te njihov blagoslov u uskrsoj košari, bojenje uskrasnih jaja, uskrso čestitanje i darivanje te pjesme u slavu Uskrsa dio su pučkih uskrasnih običaja.

U kajkavskoj Hrvatskoj poznati su bili ophodi raspetnika ili križičara, mladih muškaraca s raspelom i bubnjem. Na Uskrso ponedjeljak, nakon dugoga vremena odricanja od zabave i plesa ponovno je započinjao društveni život.

U sjevernim i jadranskim dijelovima Hrvatske poznata su uskrso kola - kolanje, a u nekim krajevima uobičajen je bio crkveni blagoslov vatre i obnova kućne vatre te paljenje uskrasnih krjesova, vuzmenki.

U hrvatskoj uskrsoj tradiciji postoji bojanje jaja, takozvanih pisanica, koje su osim simbola života bile i tradicionalan dar., a tradicija bojanja prirodnim bojama i danas je živa. Jaje se može i prešarati voskom, a tek onda obojiti. Nakon kuhanja i bojanja skida se sloj voska ispod kojeg jaje ostaje prirodne boje. Često se jaje umatalo u tkaninu unutar koje bi se postavila kakva travka ili listić, često djetelina, tako da bi jaje dobilo i zanimljiv ukras.

Osim šaranja voskom i ukrašavanja biljkama jaja se ukrašavalo i slamom. Jaja bi se omatala slamkama kako bi se dobili razni oblici ili bi se pak slamke razrezale i lijepile na jaja tvoreći raznolike ukrase i šare.

Djeca se za Uskrs igraju tuckanja pisanicama, gađaju pisanice kovanicama ili pak traže sakrivene pisanice po kući ili u travi izvan kuće i sl. U igri tuckanja jajima, uzme se jaje i izabere protivnik. Jaja se jedno u drugo tuckaju vrhovima, a pobjednik je onaj čije jaje ostane čitavo i on nastavlja igru. Pisanica pobjednica je ona, koja ostane čitava nakon cijelog kruga tuckanja.

(Hina)

Danas je Uskrs - najveći kršćanski blagdan

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 04 Travanj 2021 08:12

Objavljeno: Nedjelja, 04 Travanj 2021 08:10

